

KÖZIGAZGATÁS.

Megyei közgyűlés.

— szept. 21.

Hajdúvármegye törvényhatósága tegnap reggel kilenc órától esti 5 óráig tartotta meg Puky Gyula főispán elnöke alatt az évi őszi rendes közgyűlését, mely eléggé népes és nagyon élénk volt.

A tegnapi közgyűlésnek mintegy 164 tárgya volt, melyhez köz és póttárgy sorozattal a közgyűlés reggelén még 13 tárgyat csatoltak. Dacára a nagy tárgysorozatuak a közgyűlés az egészet még a tegnapi nap tolymán letárgyalta.

A közgyűlés lefolyásáról s annak kiemelkedőbb pontjairól az alábbiakban számolunk be.

Az alispán jelentése.

A alispán évnegyedes jelentésében előterjeszti, hogy a közbiztonság és közegészségügye a lefolyt évnegyedben a vármegyében jó volt. Az állategészségügyet illetőleg jelenti, hogy a megye területén addig járványos száj és köröm fájás a hasított körmű állatok között, három községet kivéve megszűnt, s hogy e három községben is a járvány megszűnt csak napok kérdése.

Jelenti, hogy ezek alapján a zárlat a veszmentes területeken feloldatott s hogy a szállítás is szabaddá lett téve. Tudomásul vették.

Bocskay szobra.

Az állandó választmány azt javasolta hogy pótdadó kivételével Bocskay emlékének felállítandó szoborhoz a megye 20,000 koronával járuljon hozzá.

A közgyűlés 14 szótöbbséggel nem találta méltónak, hogy Bocskay emlékére pótdadó útján szerezzenek költséget egy szoborra s elhatározta, hogy e célból bi-

zottságot küld ki kebeléből, mely a szobor költség megteremtésére majd illő módot javasoljon.

Ez utóbbi indítvány alapján, amit Kovács Gyula országgyűlési képviselő tett, a közgyűlés Rásó Gyula alispán elnöke alatt a javaslat tételre kiküldött bizottságot a megye városainak polgár mestereiből, főszolgabiráiból és néhány bizottsági tagból egybe állította. A bizottságot egyben felkérték, hogy javaslatát már a legközelebbi megyei gyűlésnek tegye meg.

Felirat a 3 éves katonákért.

Weszprémi István indítványozza, hogy a közös hadügyminiszter azon rendelete ellen, mely szerint nem lévén az idén sorozás s új újonelészám a béke állomány fenntartása miatt a 3 évet kiszól gált katonák ez év január hónap végig visszatartassanak, irjon fel a közgyűlés a törvényhozáshoz, azok azonnalvaló haza bocsájtása iránt.

Ez indítványhoz Jánosy Zoltán hasonló indítvánnyal csatlakozott.

A közgyűlés nagy lelkesedéssel egyhangulag határozta el a feliratot.

Az adóbeszedés megtiltása.

Jánosy Zoltán indítványt tett, határozza el a közgyűlés, hogy tekintettel jelen közjogi helyzetünkre elrendeli, hogy a törvényhatóság területén levő rendezett tanácsú városunkban és a községekben az előjáróság az államiadó behajtását függesztesse fel, sőt adófizetésre önként jelentkezőket is utasítsa vissza,

Dr. Nagy Gábor hajdunánási ügyvéd és Somossy Béla hajduböszörményi pötgármester bár alkotmányvédelmi szempontból elvben egy nézetben vannak az indítványt tevővel, de a határozat engedelményét illetőleg, mely az utóbb egyszerre és pótlólag fizetendő adózás révén a népet az elszegényedés útjára terelné, aggodal-

mat táplálnak s éppen azért, nehogy e veszélynek a nép ki legyen téve, ellene szólnak az indítványnak.

Hosszas vita után, melyben Jánosy Zoltán ismételtelen lelkesen védelmezte meg indítványát, a közgyűlés indítványát nagy szótöbbséggel elfogadta.

Deák Ferenc emléke.

Deák Ferenc születésének most lesz 100 adik évfordulója. Megemlékezésül a hazabölcésére, indítványoztatott, hogy ez alkalomból arképe a megye gyűlésterme részére olajba festették s annak végrehajtásával Rásó Gyula alispán bizassék meg.

A közgyűlés az indítványt elfogadta.

Alapítvány a siketnéma egyletnek

A siketnéma helybeli egylete javára 10 százalékos pótdadó kivételével a közgyűlés 20,000 azaz huszezer koronás alapítványt tett. Kikötötte azonban, hogy az alapot a megye fogja kezelni s hogy az egylet céljaira annak csak kamatát fogják évenként beszolgáltatni.

Végül az összes folyó ügyeket, községi költségvetéseket, községi költségvetéseket, községi alapok és községi számadásokat tárgyalta le a közgyűlés, melylyel a vármegyeház nagytermében a közgyűlés tegnap még véget is ért.

A tegnapi közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítési határidejét Puky Gyula főispán ma délelőttre tüzte ki a vármegyeháza nagytermébe.

A hadparancs.

Ugyancsak Jánosy Zoltán indítványára elhatározta a közgyűlés, hogy érelyesen tiltakozik a Klop-i hadparancs ellen. Mind a három határozatot megküldik az országgyűlésnek és hozzájárulás végett az összes törvényhatóságoknak.

A kölcsön.

Irtta: Alfréd Capus.

A kis Serquy és Jules Debot, akit mindenütt csak Bobonak ismertek, a szó legszomótabb érteimében ki voltak szívatva. Amióta a világ emlékezni tud, hacsak a boulevard öslakói nem emlékeznek, soha sem láttak nálunk pénzt. Ebbe az állapotba a legbiztosabb módon jutottak. Serquy valami csekély örökséget, amely rá esett, a lehető leggyorsabb módon váltotta fel aprópénzre; Bobonak pedig soha sem volt semmije. A örökös pénzszavár pedig mindkettőt akadályozta abban, hogy valami tisztességes foglalkozást vállaljanak. A családjukat nem ismerte senki; különben elég jól éltek kitűnő izléssel öltözködtek, sőt mondhatni elegánsan. A koruk körülbelül egyenlő volt: 40 év táján; a hírük pedig, ha a vizsgálóbíró szemével bíráljuk, eléggé türethető.

Regyogó kedélyük és elpusztíthatatlan humoruk számos meghívót, sikereket összeköttetést szerzett számukra és a mi talán még többet jelentett: mindenki bocsánatát és nagylekűségét apróbb-nagyobb, soha vissza nem fizetendő kölcsönök dolgában. Hitelük tehát volt, de azt valóban csak saját maguknak köszönheték és financiaiális operációjukat siker koronázta.

Mert ha példának okáért pénzt kértek valakitől kölcsön s azt bizonyos napra visszatéríteni ígérték, akkor a határnapra

biztosra szereztek újabb más kölcsönt az ígéret beválthatására; ha azonban röviden csak így szóltak valami jóbaráthoz vagy ismerőshöz:

— Ugyan adjon csak ötven frankot!

Akkor semmi kötelezettséget sem vállaltak a visszatérítésére azt a párisi ember tapage-nek nevezi. Minden országban kölcsönöznek egymásnak az emberek pénzt; de csakis Párisban türik a tapeget ha olyan kedves modorban történik, mint a mi két hősiünk szokta.

Bobo és Serquy művészek voltak e tekintetben. Miudegyiküknek megvolt a maga különleges methodusa ebben amelyeket évek során gyűjtött tapasztalatokból leszürtak.

A kis Serquy erőssége az volt, hogy meg tudta érezni azt az alkalmas pillanatot, hirtelen, szíute bombasztikus módon valakiből pénzt lehet kripéselni. Tudta, hogy mikor nyert az áldozata a játékban, leolvasta arcáról a jó kedvet de sohasem élt vissza a gyakorlatával s nem használt hosszú fraízisokat.

Bobó mintaképe volt a rábeszélő fogorvosnak. Az ő édeskés, kedveszavaira és meghatóan szép kérdéseire megnyílt minden zseb.

Igy tehát mindketten vidám, gondtalan életet éltek pesszimizmus nélkül és mindig kirakodva a jövő esélyeiben. Fényes napjaik is voltak már életükben, sőt pompával álmalmozott luxusek is! Azok a hónapok, amelyek a nagy esődt megelőzték, valamint a Rio Tinto időszaka örökké emlékezetes marad számaukra. Az ő jómóduak a tőzsde és az

általános viszonyok hullámzásaival volt összefüggésben.

Jókora idő óta azonban a két jóbarátra rájárt a rud, az üzletek rosszul mentek s ennek az általános pangásnak ők voltak az áldozatai. Valami boszantó véletlen következtében összes ismerőseik vesztességgel dolgoztak. Blache, aki a legkönyebbén kereste a pénzt, jól tudta ezt a klubban. Dick a versenyekeken vesztett rengeteg összegeket. S ehez hasonló szerencsétlenség érte a többi ismerőseket. A két jó barát sohasem volt még ilyen szorult helyzetben.

Egy éjszaka végre Bobó azt hallotta amint a klub játéktérmen áthaladt, hogy Boisgenet, egy elragadóan kedves ifjú, epp csaknem kezdő, éppen az imént tette tőnkre a bankot. Az óriási nyereséget zsebre rakva, Boisgenet nyomban eltávozott.

Bobo e hír hallatára hazasiotett és a kapus táblájára azt írta, hogy reggel 10 órakor keitsék fel.

Masnap délelőtt fél 11 órakor Boisgenet előszobájában volt.

— Az uram eltávozott. — mondta az inas.

Bobo egy sóhajba fojtott, fájdalmasan ah-hal vette tudomásul a csalódást.

— De délelőtt bizonyosan visszatér, mert vendégei lesznek d'jenuerre.

— Nagyon helyes, — mondta Bobo — majd megvárom a dohányzóban.

S a legnagyobb nyugalommal fogott a hírlapja olvasásához.

De alig olvasott néhány sort, amikor kor az inas ismét ajtót nyitott és bobo

× **A városi községi iskolaszék szept. 25-én** pénteken d. u. 3 órakor a városház kis tanács termében ülést tart, melynek tárgyai ezek: 1. Miniszteri leirat a nem iskolázott tankötelesek iskoláztatása és községi elemi iskolák felállítására iránt. 2. Jelentés az ohati községi elemi iskolákról. 3. Jelentés az ohati gyermekmenházakról. 4. Homokkeleti gyermekmenház vezetőnő kérelme fizetésének felemelése iránt. 5. Tanácsai megkeresés az Ondódon létesítendő községi elemi iskolai tanítói állásnak betöltése iránt. 6. Javaslat a gr. Dégenfeld téri óvodának más épületben elhelyezése tárgyában. 7. Folyó ügyek. 8. Esetleges indítványok. Tekintettel a felette fontos ügyekre az összes tagok megjelenése keretik.

× **A fencsikai vas beton hidnak** közeli gazgatási bejárása. A közigazgatási bejárásban részt vettek Horvát Károly a keresk. miniszter kiküldötte, Tolnai Kornél máv. üzletvezető Eritz máv. főfelügyelő, a város részéről Kovács József polgármester továbbá a tanács a mérnöki kar és a törvényhatósági bizottság kiküldöttei. A válat részéről Dr. Zselinszky mérnök válatkozó jelent meg. A bizottság a hidat kifogástalanul jónak találta és azt a forgalom számára teljesen használhatónak, tökéletesnek találta. A bizottságot reggel a Guthon reggelivel este pedig az Angol királynő szállóban kitűnő est ebéddel Hauer Berei jóhírű vendég lősnök látta el.

× **Tanácsülés.** A város tanácsa ma reggel 9 órakor Kovács József polgármester elnöklete alatt rendes tanácsulást tart, melyen a tanács a folyó ügyeket fogja elintézni.

× **A városi színházi bizottsága** szept. 24-én esütörtökön d. u. 4 órakor gyűlést tart, mely kivételesen a városi színház színpadán lesz. Feljárt a színház előcsarnokából. Tekintettel a felette fontos

ügyekre, e bizottság összes tagjait pontos és teljes számban leendő megjelenésre kéri Kovács József polgármester a színházi bizottság elnöke. — A gyűlés tárgyai: 1. A színház nézőtér butorzatának, felszereléseinek és gépezeteinek stb. helyszíni megvizsgálása. 2. Színigazgató kérelme bérletes előadásoknak Vasárnapokon is tarthatása tárgyában. 3. Folyó ügyek. 4. Esetleges indítványok.

EGYHAZ és ISKOLA.

Egyházkerületi gyűlések. A tiszántuli református egyházkerület elnöksége megállapította az évenként ősszel tartani szokott egyházkerületi közgyűlések idejét. Ezek szerint november hó 14-én a tanügyi bizottság fog ülést tartani, 15-én pedig az igazgató tanács. A kerületi közgyűlés november 24-én kezdődik, mely valószínűleg 3-4 napot fog igénybe venni, tekintettel arra, hogy igen sok és fontos ügy vár elintézésre. Az előkészítő és közgyűlések között szokás eltenére azért van nagyobb időköz, mert akkor fogja a rendkívüli konvent tartani tanácskozásait Budapesten.

Gyermeknevelés Amerikában.

Jelenet a kikötőben.

A hamburgi kikötő dockján tegnap előtt megszólított egy rendőrt egy tíz éves fiúcska:

— Beszél ön angolul, policemann? — kérdezte a kis emberke.

— Nem, csodálkozott a rendőr.

— Én pedig rosszul értek németül. Legyen szíves az amerikai konzulátushoz kísérni.

— Bizonyos itt az ideje, hogy gazdája erre haza jön?

— Bizonyos, uram.

— Helyes.

Az inas eltűnt. Bobo most Serquy felé fordult.

— Képzeld el, kedves barátom... Na, önnek elmondhatom... ön ismeri Boisgenet-t, nemde? Igazán kedves fiatal ember és csupa szíveség... Képzeld, a múlt hónapban 100 aranyat kölesön zött nekem... és milyen előzékenységgel! Amikor ma reggel hazulról pénzt kaptam első gondolatom az volt, most visszaadom Boisgenet-nek a pénzét! Hanem soká várok magára. Félek azoiban, hogyeste elveszthetném a pénzt. Igazán kedves fiú ez a Boisgenet, nemde?

— Nagyon kedves, — felelte Serquy és minthogy a várakozást unta, pil lanatra elveszítette a lélekjelenlétét. Narvan így gondolkodott: Ha Bobo kölesönt jön fizetni, ekkor jobb mégis ha én délután jövök.

Ezzal felkelt s hangosan így szólt: — Csak azért jöttem, hogy a hol napi versenyre vonatkozólag néhány értesítést kérjek. Hanem majd estére úgy is találkozom vele. A viszontlátásig kedves barátom.

S ez alkalommal Bobo volt, aki Boisgenetten cret vágott.

A rendőr mindjobban csodálkozott a kis ember erélyes hangja fölött.

Hát kicsoda maga? — kérdezte.

— Master William Scott vagyok, most érkeztem a Pennsylvánia gőzessel New Yorkból.

— Egyedül?

— Természetesen.

— És mi végett jött Európába!

— Drezdába akarok menni, hogy ott iskolába beiratkozzam.

— Vannak rokonai Drezdában?

— Nincs egy szál sem. Valamennyi rokonom Ohióban lakik.

— Hát az merre van? — kérdezte a rendőr.

Erre a kérdésre a kis ember nagyot bámult és végigmérte a rendőrt.

— Maga nem tanult földrajzot? — Nálunk Amerikában műveltebbek a rendőrök.

Ekkorra már egész kör alakult a kis utas körül, akinek önállóságát, bátorságát csodálta mindenki.

— Hát mi a baja van, hogy a konzulátushoz akar menni? — faggatta tovább a rendőr.

— Bajom nincsen. Csak az ügyeimet akarom ott elintézni.

— Miféle ügyeket?

Master Scott megint nagyot nézett érte a kérdésre, aztán némi megvetéssel a hangjában felelte.

Ez az én magánügyem... Különben, ha csak kíváncsiságból kérde, meg mondom: chequejeimet akarom ott átvenni. De most legyen már szíves és vezessen a konzulátushoz.

— Csakhogy én nem érek rá elkísérni.

— Nem? Hát az hogy lehet? A rendőrnek kötelessége utbaigazítani mindenkit.

Még néhány kérdés után egy ember vállalkozott elkísérni a kis amerikait és master Scott 20 fillért adott az embernek borra való fejében.

Az ilyen magánosan utazó amerikai gyermekek nem is ritkák az európai kikötőkben.

Mi bámuljunk a merészségüket, de a tengerentúl annyira természetesnek tartják ezt, hogy a gyermekek neveléséhez tartozik az önállóságra való szoktatás.

HIRK.

Napló.

Iparmuseum nyitva minden vasárnap és ünnepnapon d. e. 9-12-ig.

Nőegyleti szöv. ipar tanműhely nyitva — vasárnap kivételével — mindennap délelőtt 7-12-ig és délután 2-6-ig.

Szept 24 Ülős az ipartestületen

Szept, 27, A közraktár ülése a városházán délelőtt 10 órakor,

Szept 27 Torna és kerékpáros egyesület versenye

A gyermekmenedék hely ügy.

— szept. 21.

Megemlékeztünk már arról, hogy vasárnap, a gyermekmenhely ügyében értekezlet volt. Az értekezlet teljes és részletes lefolyásáról most az alábbiakban van alkalmunk beszámolni.

Az értekezleten Puky Gyula főispán elnöklete alatt résztvettek dr. Némethy Károly és Ruffy Pál minisz. tanácsosok,

csátott egy előkelően öltözött urat, világos keztyűben, lakktopánban és mosolygós ajkain.

Serquy volt.

Bobo és Serquy kezét szorították de mindkettőnek arnyék vonult át a homlokán.

— Hogy van?

— Nem rosszul. És ön?

— Mondja csak, hogy van az, hogy tegnap este nem látták önt a klubban? — kérdezte Bobo

— Kissé később jöttem s azt mondták nekem, hogy éppen távozott.

— Ah!

Kissé zavart pillanat következett erre Bobo és Serquy kölesönösen jobban ismerték egymás exintenciáját, semhogy tisztába ne lettek volna a mai látogatásunk céljával, de azért mégis eléggé korrektek voltak, hogy nagyra becsüljék egymást. Abban természetesen hallgatag mind a kettő megegyezett, hogy egyik sem adja át a teret a másiknak, így tehát hidegen, komolyan és figyelemmel nézték egymást. Közönyös dolgokról kezdtek beszélgetni, de mind a kettő óvatosan kerülgette a Boisgenet nevének kiejtését, mintha nem is volnának az ő házában,

Fél óra múlt és a várakozás kezdett unalmassá válni.

Egyszerre Bombonak felderült az arca. Beszélgette az inast.

utóbbi, mint a menhelyek kormánybiztosa is, továbbá Rásó Gyula alispán, Kovács József polgármester, Oláh Károly v. tanácsos, gróf Degenfeld József a helyb. gyermekvédelmi egyesület elnöke, dr. Kemény Gyula az egyesület igazgatója, Péntes és Bészler Károly árvaszéki elnökök, dr. Losoney Almos és Sárvány Gyula dr. törv. hatósági t. főorvosok, Tóth István a lelenceház építő vállalkozója és az építést ellenőrző kir. mérnök.

Paky Gyula rövid üdvözlő beszéddel megnyitotta az ülést, mely után Ruffy Pál min. tanácsos szólalt fel hosszabbban. Tartalmas beszédében vázolta a gyermek védelem szervező állpolitikai és nemzeti fontosságát s azt a feladatot, mely e tekintetben a magyarság ezen erős várára Debrecenre hárul.

Kérdést tett továbbá az iránt, hogy a menhely mikor lesz megnyitható s hogy a helybeli gyermekvédelmi egyesület milyen módon és mérvben hajlandó azt majd támogatni is.

A kir. mérnök és vállalkozó kijelentették, hogy az épület a szerződéses időben bár kész lesz és átadható, de egészségi okból sem ők, sem a hatósági orvosok a jövő nyár előtt sem javasolják, hogy az épületet céljainak átadják.

E kijelentésre tervbe vétetett, hogy a gyermek menhely céljaira, mely ez év november 1-én működését megkezdte, a bábaképző 4 szobáját bérebeveszik. Ezt a bizottság megszembéli és alkalmasnak is találta.

Ez után a bizottság kiment az épülő lelenceházat megsemmélni, mely 1 fő és 2 melléképületből áll s mely igen szépen célszerűen van építve. A kir. mérnök és vállalkozó végigvezette a bizottságot az egész épületben, hol arról győződtek meg, hogy a kifogástalan épületben, — már csak a padló, ablakok és ajtók hiányzanak a többi készen áll.

Maga a terület környéke egyesítve és kertté lesz alakítva. Végül elhatározta, a bizottság, hogy a gyermekmenhely és gyermekvédelmi egyesület egymáshoz való viszonyát és létesítendő egyezményét egy Ruffy Pál, gróf Degenfeld József és Kenézy Gyula dr. ból álló bizottság fogja majd megbeszélni és megkötni, egyben felkérték a bizottságot, hogy e részbeni munkáját 3 nap alatt nyújtsa be. A bizottság helyszíni szemléje déli 1 órakor ért véget, mely után a főispán a miniszteri tanácsosok tiszteletére szükebb körű ebédet adott.

A pompás ebéden a háziúron és urnón két előkelő vendégen és Rásó István főispáni titkáron kívül hivatalosak voltak még gróf Degenfeld József, Rásó Gyula alispán, Kovács József polgármester, Oláh Károly v. tanácsos és dr. Kenézy Gyula.

Ruffy Pál miniszteri tanácsos még vasárnap este, míg Némethy Károly miniszteri tanácsos tegnap reggel utazott vissza a fővárosba.

* **A Csokonai-kör Kassán.** Egy kellemesebb napok emlékével tért haza az a kiránduló társaság, mely a Csokonai-kör tagjaiból alakult. Szombaton este 11 órakor érkezett Kassára Géresi Kálmán elnök vezetése alatt a Csokonai-kör tagjai, akiket a késő éjjeli idő dacára a Kazinczy-körnek számos tagja — élükön Révész Kálmán esperessel — várt és fogadott szívesen. Ugyancsak a Kazinczy-kör gondoskodott igen jó szállásról az állami gazdasági intézet internátusában. Másnap a legnagyobb figyelmet tanúsították a debreceniek iránt a Kazinczy-kör tagjai, főképp a fáradhatatlan alelnök Révész Kálmán, aki a Rákóczi-kiállítás legérdekesebb tárgyait mutatta és magyarázta. Délben a Csokonai- és Kazinczy-kör tagjai együtt ebédeltek Schubert étteremben egyszerűen, ocsón, de jól. Az ebéd alkalmával Debrecen és Kassa földalmi törekvéseire, közreműködési és nemzeti hivatására sok jó kívánság hangzott el Géresi Kálmán és Révész Kálmán elnökök, dr. Tüdös János és dr. Blamár Béla főtitkárok ajkáról, míg Szilágyi Imre művészi hagedűjátékával gyönyörködtette a társaságot. A kirándulók még megtekintették a világhírű dómot és irigykedve szemlélték a városi múzeum izléeses épületét és gazdasági gyűjteményét. Irigykedve, mert elgondolkoztak, hogy miért nincs a két akkora népességű és tízszer oly gazdag Debrecennek hasonló intézménye. Külön elismerés illeti az üzletvezetőség és állomás főnökséget, mely jövet menet külön és közvetlen kocsit bocsátott a Csokonai kör tagjainak rendelkezésére.

* **Esperesi jubileum.** Csomák János, furtai lelkész, barátai esperesi ma üli negyedszázados esperesi jubileumát. Az Ur agg szolgálójának örömnempe nem csak azért érdekelt, mert szomszédságunkban van, hanem azért is, mert a Debrecen vidéki kath. plébániák mind az ő esperessége alá tartoznak. Városukól és a környékről igen sokan utaztak az érdemes esperesi jubileumi ünnepére. Élet rajzi adatai közül felmélítjük a következőket: Született 1831 december 28-án Nagyváradon, pappá szenteltetett ugyan itt 1858 augusztus 6-án. Első állomása a központi fiunövelde volt, hol általános figyelmet keltett kitűnő pedagógiai értekezéssel. Mégis lelkének hővágya a lelki pásztorkodásra szólította. Negyvenöt éves papi pályáján lelkészkedett K. Darócon, Tusnádon, Bárándon és jelenleg Furtán. A m. szolnoki kerület esperese lett 1877 szeptember 22-én s azóta, egy negyedszázad óta, 72 éves kora dacára páratlan buzgalommal teljesíti e nehéz egyházi adminisztratív tisztséget.

* **A kassai színigazgató Debrecenben.** Komjáthy János volt és kedves emlékü színigazgatónk, jelenleg a kassai nemzeti színház kitűnő híru igazgatója, tegnap városunkban időzött s rövid itt tartózkodás után innen társulata székhelyére Kassára utazott vissza.

* **Sikerese vadászai.** A debreceni vadászársulat néhány tagja sikerült vadászatot rögtönzött tegnap délután a nagy erdő alatt Kondoros patak mellett. Bár a puskások csak öten voltak, esett mégis 17 fogoly, 13 nyul és 14 tupsifüles.

* **Az új nagyváradai püspök beiktatójára** — mely mint említettük — október 8-án lesz, az ünnepségeket rendező város és káptalan az egyházmegye területén levő összes törvényhatóságokat is magához hívta. Hajdumegyéhez és Debrecen sz. királyi városhoz tegnap érkeztek meg a meghívók s mint minden hitelt érdemlő forrásból értesülünk, minikét törvényhatóság képviseltetni is fogja magát az ünnepségeken. Városunk kath. egyháztanácsa, iskolaszéke és gimnáziumi bizottsága ezenkívül külön bizottságot meneszt Nagyváradra, a melyben való részvételre eddig tizen jelentkeztek, többek között diszmagyarban lesznek.

* **Zsidó újév.** A mai napon zsidó vallásu polgártársaink az 5664-ik esztendő első napját ünneplik. Szerda, újévük második napja szintén ünnep. — A további zsidó egyházi ünnepek október 6-án és 7-én, okt. 13-án és 14-én lesznek. Több zsidó nagyünnep ebben az évben dec. 31-ig nem lesz.

* **A tífusz áldozatai.** Megható temetési menet vonult végig tegnap a piac utcán. Végül Lajos neje és két gyermeke — egyik 5 éves, másik 3 éves — egy szerre betegedtek meg tífuszban s közülük az anya és 3 éves Gyula fiacskája egyidőben meg is halt. Az anyát és fiacskáját a gyászoló közönség nagy rész véte mellett tegnap temették el. Temetésén részt vett az Egyetértés zenekara, mely a megható gyászmenethez a szomorú indulókat játszotta. Az apa és a másik 5 éves gyermek még mindig súlyos beteg és kórágyon fekszik.

* **Magyarok a pápánál.** Nemesak egyházi, hanem világi körökben is igen nagy érdeklődéssel tekintenek a magyar zarándoklat vatikáni fogadtatására. Október 5-én Budapestről indul a társaság, amely X. Pius trónralépcséje óta a többi nemzeteket megelőzve, mint első zarándoklat jelentkezik a pápánál. A Rómába utazók társasága kisebbszámú, disztigvált résztvevőkből tömörült össze. Igen örövendetes, hogy a szent atya a magyarok hódolatának fogadásánál legelőbb az intelligens magyar közposztály képviselőit látja magánál.

* **A Rákóczi kiállítás és diákjaink.** A kassai Rákóczi kiállítás magte intőseire tőlünk kirándult 71 ev. ref. kollégiumi diák és 8 tanár tegnap déli fél 12 órakor érkezett haza viruló egészségben és haza fias lelkesedéssel eltelten Kassáról. — A diákokat ezen utjukban Dr. Gulyás István tanár vezette. A diákok Kassáról báró Seanvei fogatán Széphalomra rándultak a Kazinczy Ferenc mauzóleumának megtekintésére, hol Dr. Gulyás István tartott tanulságos, szép beszédet az ifjakhoz, mely után a fiúk kalap levéve önékelték el a Hymnuszt. Azután br. Seanyei vendégelte meg dusan a kirándulókat, kik onnan Sátorajhajhelyre s végül Sárospatakra rándultak ki, mindkét helyen megsemmélni a várost és nevezetes ségeit. Sárospatakon az ottani ev. ref. kollégium vendégei voltak diákjaik, hol szintén nem volt fogyatkozásuk sem vendéglátás sem szíveségben. Itt a kirándulók a város nevezetességei között megtekintették a hajdani Rákóczi várat is, mely most herceg Windischgrätz birtoka.

* **A harcias cselédleány.** Rosz, haragos napja lehetett tegnap Sány Juliaanna leányasszonynak, a ki cseléd s vízért ment el a Varga kerti kútra. A kút környékén ugyanis Budaházy Bálintné gyermekei játszadoztak s a cselédleány miatt

— miért nem egyszerűen vízzel nyakon öntötte őket. Budaházy né erre haragra gerjedt s botot ragadva alaposan elverte Julianna leányasszonyt, amit bizony bizony aligha nem mag is érdemelt a gyermekeket bántalmazó s haragos kedvű leányzó.

* **Kalálozások.** Legutóbbi kimutatásunk óta elhunytak a következők: Kovács Anna róm. kath. 21 hónapos, Pálffy Sándorné ev. ref. 33 éves, Tamási Erzsébet ev. ref. 9 hónapos, Kovács utónev nélkül ev. ref. 12 órási, Gyönyörű Miklós ev. ref. 11 hónapos, Szabó Jánosné ev. ref. 79 éves, Szőlősi Julianna ev. ref. 12 éves és Balogh Róza ev. ref. 2 hónapos.

* **A gyémánt nagy felendülése.** Ez idő szerint Amerika a gyémánt legnagyobb fogyasztója, dacára a gyémántárak folytonos emelkedésének. Az 1902. évi 14 és fél millió dollárnyi gyémántbevitel 1903-ban 22 millió dollárra emelkedett. Az amerikai vámhatóságoknak sok gondot okoz az ellenőrzés, mert a csempepek elképzeltetlen raffiniériája lépten nyomon megteveszti a ellenőrző közegeket.

* **Patti Adelinnáról.** Az örökifjú művésznő, aki már számtalanszor vonult vissza véglegesen a színpadról, illetve hangversenyteremből, most ismét énekel, még pedig Amerikában. Erre vonatkozólag érdekes dolgokat írnak az angol lapok. Az amerikaiak oly határtalan lelkésedéssel és még több kíváncsisággal várják a nagy Patti, hogy hetekkel a fellépte előtt minden jegyet megvásároltak, nem csekély örméire az impresszáriónak. A nagy művésznő képzetes, hogy nem szabja öncsón a fellépte díjait. Hatvan énekre kötött szerződést Grau impresszáriójával és fellépésként 25.000 koronát kap; összesen 300.000 dollárt, vagyis 750.000 koronát biztosított a művésznőnek Grau. — Maratólertődik, hogy a hangversenyekre a jegyek ára is igen magas. Legérdekesebb a hangverseny körülből az a reklám a melyvel Grau a kíváncsiságot felkelti. Nem azt hirdeti az amerikaiaknak, hogy milyen nagy művésznőt fognak hallani, hanem azt, hogy milyen nagy díjakat kap Patti. Ez jobban érdekli a yankeet, aki persze kíváncsi azt látni, hogyan csinál 750.000 dollárt hatvan estén át egy nő, aki mást sem művel, mint csak énekel.

* **Osszeesett az utcán.** Szánalmas látványt látnak tegnap délután a mester utcán járó kelők. Egy K. Kis Mihály nevű cseléd ember ugyanis, dolga után jártában az utcán hirtelen összeesett s földalombában ott felegett. A szeren esetlen cselédember epileptikus s baja ott érte utól. A kórházba vitték, hol most ápolás alatt áll.

* **Baleset.** Vargha Imre 18 éves államvasuti munkás vigyázatlanságból tegnap jobb lábát egy baltával megvágta s azzal súlyos sebet ejtett önmagán. — Varghá Imrét súlyos sebével a kórházba vitték, ahol most gondosan ápolják.

* **Dankó estély a Hungáriában.** A Magyar testvéreknek Budapesten zajos sikert aratott zenekara, mely valósággal lázba hozta a fővárosi közönséget ma kedden este a Hungária kávéházban Dankó estélyt rendez, mely alkalommal bemutatják a fővárosi hangverseny alkalmával kapott babérkoszorút. A debreceni közönség ez alkalomból ovációkban fogja részesíteni a győztes zenészeket akik a versenydarabokkal kezdik a csupa Dankó számokból álló hangversenyt.

* **Verekedő segédok.** Bleier Miksa kereskedő segéd és Goldstein Miksa szabó segéd tegnap valaminn annyira össze küllömböztek, hogy a két legény tette gességre vetemedett, aminek eredménye az lett, hogy Goldstein a szabó, alaposan ellátta Bleiert a boltost. Az ügy folytatása a kir. járásbírósnál lesz, hol Bleier Goldteint testi sértésért feljelenti.

* **A papagály és a fonográf.** Egy filadelfiai asszony, akinek az a foglalkozása, hogy papagályokat angol nyelvre tanít, érdekes módszert talált fel tollas tanítványainak a tanítására. Ahelyett, hogy maga beszélne a papagályoknak, fonográfot tesz egy ládikába, működésbe hozza azt és ez az instrumentum aztán pompásan elintézi a tanítást, mert a papagályok sokkal könnyebben tanulják meg a beszédet a fonográfól, mint az emberi hangtól. Érdekes, hogy az emberi hang után egy hónap alatt tanul meg a papagály egy szót vagy rövid mondatot tökéletesen, a fonográf módszer segítségével pedig egy hét alatt egész jól megtanul beszélni.

* **Az amerikai bevándorlás.** Jusserand washingtoni francia nagykövet egy jelen tésében az amerikai bevásárlásról számolt be. Mithogy Gulner Gyula államtitkár éppen a napokban rendeletet bocsátott ki az amerikai kivándorlás ügyében, érdekesnek találjuk a nagykövet jelentéséből a főbb adatokat közölni, mint hű illusztrációját Gulner államtitkár rendelkezésének.

A nagykövet azt mondja, hogy az amerikai bevándorlás állandóan növekszik, 1902 június 30-ától 1903. június 30-ig a bevándorlottak száma 857.046 volt. Olyan szám ez, amelyre még egyetlen esztendőben sem volt eset és a múlt évet 208.000-rel múlja felül. — A bevándorlók a következő országokból valók: Oroszország 231.000, Ausztria Magyarország 206.000, Oroszország 136.000, Svédország és Norvégia 70.000, Anglia és Írország 58.000, (22.400 növekedés a múlt évhez képest), Németország 40.600, Japán 20.000, ázsiai Törökország 5578 sőt. A kivándorlás a világ minden államából növekedett, Mexikót kivéve.

A bevándorlók közül mindössze 7869-et utasítottak vissza, ami 1 százaléknak felel meg. Ezek legnagyobb része (4733) nem tudta kimutatni, hogy van valami keresetforrása, 758-at papályos és undort kelő betegség miatt, 879-et pedig azért utasítottak vissza, mert előzetesen szerződést kötöttek arra nézve, hogy Amerikában a haszt kapjanak. Majdnem az egész kivándorlás New Yorkon át bonyolódik le.

* **Rövid hírek.** Koszoru a bileki áldozatoknak. Kegyeletes tiszteigés folyt le a minap az áldozatok sirjánál. Az ezred, amelyhez tartoztak, kivonult a temetőhöz s ott felállítva, az új ezredes Miscovich beszédet mondott, majd miután az imára parancs elhangzott, óriási koszorút tett a sirra. **Ellopott mozgósítási tervek.** A sztaniszlói lovassági csapat parancsnokságtól a napokban ismeretlen tettes a mozgósítási terveket ellopta. — **Az ujkori Sámson.** A torontálmegyei Tisza Sz. Miklóson Tyrity Bizsó istállót épített Milyi Tosó gazdának. Mivel a munkabér kifizetésénél összeküldöztek, Tyrity Bizsó dühében úgy megrázta az istálló egyik oszlopát, hogy az egész épület összedőlt, maga alá temetve az az ujkori Sámson. — **Széchenyi pása budapesti tüzoltó főparancsnok.** Budapestben mozgalom indult meg, hogy Szerbovszky helyett Széchenyi pasát

állítsák a budapesti tüzoltóság élére, aki bizonyára a legalkalmasabb ezen állásra. — **Gazdag cigányok.** Nagy Bányán egy cigánykaravánt fogtak el, amelynek tagjai birtokában 6000 kor. aranypénzt találtak. A cigányok igazolták, hogy a pénz jogos vagyonuk. — **Öt koronáért egy emberélet.** A torontálmegyei Cserna községben Dragics János gazda agyon szúrta Valér nevű öcsesét, mert lóvászalkalmával vele szemben öt koronát rá ígért. — **Agyonlőtte a feleségét.** Sziatén Torontálban, Ittvarnok községben Csánádi Mátyás gazdaember egy kóbor kutyát akart agyon löni, a lövés azonban feleségét találta, aki rövid idő alatt meghalt.

x **Csapó-utcán** a zenede épületben egy rőfös és kész női ruha üzlet varrodával azonnal eladó bővebbet Ippen és Schwarcz ületében Csapó-utca 4.

* **Olvassuk a „KARIKÁS” életét.**

x **Legelőbér hátralékok behajtása.** A városi tanács az 1903. évi legelőbér hátralékoknak sürgős behajtását rendelte el, a hátralékosok névjegyzéke a Rendőrfőkapitányságnak azon utasítással adatott ki, hogy mindazon legelőbér hátralékosok ellen a kik a fizetést f. 1903. év október hó ig nem teljesítik a legelőbérnek végrehajtás utján leendő behajtása iránt a legszigorubbán járjon el.

* **Olvassuk figyelembe** ajánljuk, hogy színhagyott avagy elpiszkolódott ruhákat olcsó árak mellett Konecz Józsefnél festessék és tisztítsák. Fűzet Batthányi u. 2. sz. a. Műhely vár u. 7. sz. zenede során.

Az Arany Bika kávéházában ma este Rácz Károly zenekara játszik.

A válság.

Saját tudósítónktól.

Budapest, szept. 21.

A politikusok ma feszült figyelemmel, sőt mondhatni lázas izgalommal várták a bécsi híreket. Lesz-e manifesz-tum vagy nem lesz? Kap-e megbízást valaki a kabinetalakításra? Ezek a kérdések foglalkoztatták pártkülönbség nélkül a képviselőket.

A déli órákig azokban egyik kérdésre sem kaphattak választ. Bécsből ugyanis azt a hírt kapták, hogy Héderváryt még nem fogadta a király és ennél fogva reggelig marad Bécsben. Kiderült azonban, illetve egészen bizonyossá vált, hogy a felső körök Héderváryt óhajtják újból magyar miniszterelnöknek és a koronás legszívesebben őt szeretné megbízni újból a kabinetalakítással.

Héderváry azonban kijelentette egy bécsi hírlapító előtt, hogy a megbízást semmi esetre sem vállalja el.

Ezt a hírt a szabadelvűpárt azért fogadta megnyugvással, mert az ellenzék hangulatából meggyőződtek arról, hogy Héderváry ellen sokkal inkább folytatják a küzdelmet, mint bárki más ellen. Viszont Héderváryról ama fáradozásaiért, a miket a békés kiegyenlítés érdekében

folytat a koronával szemben, nagy hálaival és elismeréssel emlékeznek meg.

Bizonyosra veszik ellenben, hogy a miniszterelnök még e héten meg lesz és hogy az illetőt Bécsben bizza meg a kabinetalakítással a király.

A szabadelvűpártiakat ma különben a felirati javaslat kérdése foglalkoztatta. Azt óhajtották volna, hogy e tekintetben Héderváry foglaljon állást, mert ma úgy áll a helyzet, hogy a párt egésze nem ért egyet ebben. A felirati javaslat ellen azt vitatják, hogy miután felelős kormány nincs a parlamentnek a királylyal kellene polemizálni a hadiparancs dolgában a mi az ellenzéknek esetleg bírálatra ragadhatja ezt pedig ki kell kerülni.

Apponyi Albert gróf ma délben érkezett a képviselőházba, a hol igen sok képviselő kereste fel. Megérkezett ma Kossuth Ferenc a Sátoralja ujhelyről é vele együtt számos függetlenségi képviselő jött már fel a holnapi értekezletre.

Bécsi hírek.

Bécs, szept. 21. A király egy negyed órai kihallgatáson fogadta Khuen Háderváry grófot.

Bécs, szept. 21. Héderváry innen távirati értekezést küldött a szabadelvűpártnak, hogy a pártértekezletet szept. 23-án szerdán este tartásuk meg.

Bécs, szept. 21. A király Héderváry előtt Körber osztrák miniszterelnököt, majd Goluchovski külügyminisztert fogadta. A Neue Ereie Presse szerint a király kijelentette Hédervárynak, hogy egyelőre nem megy Budapestre és hogy feltétlenül ragaszkodik a német vezényleti nyelvhez. A magyar vezényleti nyelvre még elvi kijelentést sem hajlandó tenni. Ugyane forrás szerint Héderváry Wekerle ajánlotta a királynak, a ki kijelentette volna, hogy semmi kifogása Wekerle személye ellen, de most oly követelésekkel állt elő, melyeket lehetetlen teljesíteni.

A szabadelvűpárt értekezlet.

Budapest, szept. 21. A szabadelvűpárt ma este rendkívül népes előértekezleten elhatározta, hogy a pártértekezletet szerdán délelőtt 10 órakor tartják meg.

TÁVIRATOR.

Ottó főherceg száműzése.

Bécs, szept. 21. Itt elterjedt hírek szerint Ottó főherceget, a ki huzamosabb idő óta Párisban tartózkodik, a király bizonyos diszkrét természetű ügy miatt száműzte a császárvárosból. Ezért nem volt jelen a német császár fogadásánál.

A Rákóczi kiállítás bezárása.

Kassa, szept. 21. Vasánnap délelőtt 10 órakor volt a Rákóczi ereklye kiállítás ünnepies bezárása. A városháza nagy termében, ahol a bezárás ünnepélye lefolyt, teljesen megtelt előkelő és diszes közönséggel. Jelen voltak az ujonnan megalakult országos magyar szövetség tagjai gróf Esterházy Kálmán elnöklete alatt teljes számmal, köztük gróf Zichy Jenő, Jancsó Benedek stb. továbbá Kassa város előkelősége és diszes hölgy közönsége.

A bezáró beszédet Takács Menyhért prépost prelétus, a kiállítás bizottságának diszelnöke tartotta.

E beszéd után gróf Zichy Jenő emelkedett fel szólásra és kiemelve Takács Menyhért érdemeit, a kiállításnak körülbelül 6000 korona tiszta jövedelmét újabb adományával 10,000 koronára egészítette ki, ami a Rákóczi szoboralap javára jut.

A közönség a hazafias adakozásért Zichy lelkesen megéljenezte.

Ezzel az ünnepély véget ért. A szép számmal jelenvolt közönség ülés után a Rákóczi kiállítás területére vonult ki, ahol a budapesti egyetemi ifjak ezüst babérággal, mely babérágon aranszalag volt, koszoruzta meg Rákóczi bölcsejét.

Az ifjuság ünnepelésért Takács Menyhért mondott köszönetet, majd újra felhangzott a tórogató, utána a himnusz és a népünnepély ezzel véget ért.

Rákóczi ünnep

Tisza Ujlak, szept. 20. II. Rákóczi Ferenc kurucainak 1703. jul. 14-iki első fényes győzelmének szentelt ünnepén ma Szatmár, Bereg és Ugocsavármegyék, a vármegyék összesögelesénél Tisza Ujlakon és Szatmárvármegyében a függetlenségi párt, éten Luby Géza orsz. képviselővel ugyancsak ma a tiszaujlaki ünnepélyl Tisza Becsén rendezett igen népes és lelkes ünnepélyt. A két ünnepség közvetlen egymás mellett minden zavar nélkül folyt le. Mindkét ünnepségen nagy közönség vett részt. — A tiszabecsi ref. templom téren Luby Géza orsz. képviselő beszéde nyitotta meg az ünnepélyt melyen a közeli és távoli vidék közönsége nagy számban volt jelen.

Luby Géza megnyitó beszéde után Osváth Elemér tanár méltatta a nap emlékét. A jelenvolt függetlenségi képviselők közül Barabás Béla, Uray és Barta Odón mondtak beszédeket. Az ünnepély végével társas lakoma volt, a melyen számos pohárköszöntő hangzott el. Éjjel a faklyás menet alkalmából egy lámpiontól tűz keletkezett, amelynek következtében husz ház leégett.

Merénylethir a szerb király ellen.

Szabadka, szept. 21. A Belgrádból jött gyorsvonat utasai közt az a hír volt elterjedve, hogy a szerb király ellen merényletet követtek el. Illetékes helyen erről nem tudnak semmit.

Halálra ítélt borbély.

Eszék, szept. 21. A mitrovicai törvényszék Miatovics Jován borbélyveségét kötélt által való halálra ítélte. Miatovics július 13-án éjjel Karloca közeleiben egy csákánnyal agyonverte Plavics Jován Lázár cukorkészítőt és kifosztotta. Az elítélt kijelentette, hogy belenyngszik a halálos ítéletbe, azonban védője felel bezzet.

Gabona tőzsde.

Budapest, szeptember 21. Buzakínálattal m sékelt, vételkedv korlátolt. Kedvező irányzat mellett 50,000 métermázsa került forgalomba változatlanul taott áron. Egyébb gabonanemek változatlanok, idő esős,

Buza októberre	7.51—52
„ novembere	7.75—76
Rozs október	6.25—26
„ októberre	6.53—54
Zab októberre	5.47—48
„ novembere	5.73—74

TÖRVÉNYKEZÉS.

A Debrecen királysértési pere.

szept. 22.

Érdemes laptársunk, a Debrecen kiváló szerkesztője ifj. Móricz Pál ellen tegnapi izgatás és királysértés vétsége miatt esküdszéki tárgyalás volt a debreceni királyi törvényszéken.

Az eset előzményei a következők:

A Debrecen ez évi 58. számában március 24-én Magyarok királya című költemény jelent meg névalírás nélkül.

E költeményben a királyi ügyészség izgatást és királysértést látott. Elkobozták a Debrecen március 24-iki számát s ifj. Móricz Pál szerkesztő ellen pert indítottak. A felkutatott kézirat ifj. Móricz Pál kezeirása volt s ifj. Móricz Pál a közlést a felelősséget elvállalta.

Ekkor azonban a debreceni szintársulat egyik színésze írásbeli feljelentést tett a törvényszéken, hogy ő elárulja, besugja a költemény szerzőjét, a ki: Rudnyánszky Gyula. A Szabadság szerkesztőjénél e feljelentés alapján házkutatást tartottak, de a költemény kéziratát meg nem találták. Másnap azonban Rudnyánszky önként jelentkezett Hoffmann vizsgálóbírónál s előadta, hogy a költeményt ő írta s ifj. Móricz Pálnak március 15-én kéziratban baráti emléklül adta.

A költemény közlésére ifj. Móricz Pált fel nem hatalmazta, annak közlésebe bele nem egyezett, sőt arról előzetesen semmit sem tudott. Ifj. Móricz Pál hasonlóképen kijelentette, hogy ő a költeményt Rudnyánszky tudta, beleegyezése s megkérdezése nélkül közölte. Mivel pedig Magyarország a gondolat feltételül szabad, — Rudnyánszky Gyula ellen az eljárást megszüntették és egyedül a költemény közzétételét ifj. Móricz Pált vádolták.

A vádlott szerkesztő védelmére dr. Nessi Pál országgyűlési képviselő, városi ügyvéd jelent meg.

A bíróság így alakult meg:

Elnök: Szücs Miklós. Bírák: Szeőke István dr. és Patay István dr. jegyző Gáber József vádló dr. Bálint Zsigmond kir. alügyész.

Az általános kérdések elintézése után kisoesoták az esküdteket.

Esküdtek lettek: Molnár Lukács, ifj. Erdélyi Pál, Nagy Lajos, Czabán Dániel, Halmágyi József, dr. Kovács József, Náday Rezső, Rankai Béla, Kerékgyártó István, Liszka Nándor, Fried Lajos, dr. Gutfreund Sámuel. Pótesküdték: Rochlitz Arthur és Fábian Lajos Mór.

As esküdtszék megalakítása után felolvasták a vádhatározat rendelkező részét, mely szerint ifj. Móricz Pál lap szerkesztő ellen az ügyészség b. btkv. 140 §. 2. bekezdésébe ütköző királysértés vétségeért és ezzel eszméi kapcsolatban levő a btkv. 173. szakaszába ütköző izgatás vétsége miatt emel vádat. A vere iktári minált részeit felolvasták.

Ifj. Móriéz Pál kihallgatása követ kezett erre. Kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek.

— Ön írta a költeményt?

— Nem. Rudnyánszky Gyula. Tőle kaptam verset baráti emlékül nekem megtetszett hazafias hangja, abban olyan igazságok vannak, melyek milliók szívéből és így az enyémben is felhangzanak és emiatt tisztán hazafias meggyőződésből hoztam nyilvánosságra. Sok igazság, panasz van abban, de királysértés nincs csak panaszkodás a magyarok királyához és én nem is hittem, nem is gondoltam arra, hogy emiatt még perbe is foghatnak. A verset saját elhatározásomból, Rudnyánszky felhatalmazása nélkül tettem közzé a lapba.

A vádlott kihallgatása ezzel véget ért.

Ezután felolvasták a verset egész terjedelmében.

Ekkor Rudnyánszky Gyulát hallgatják ki mint tanut.

Elnök: Sziveskedjék megmondani, tudja e, ki írta ezt a költeményt? (Felmutatja.)

Rudnyánszky Gyula: Én írtam a költeményt. Ezután röviden elmondta mindazt, amit a tudósítás elején hírül adtunk. Mikor a tőle elkobzott jegyzőkönyvekről s kéziratokról kérdezte az elnök, a tanu kijelentette, hogy azok visszaadását kívánja, mint oly hazafiatlan árukiadás emlékeit, melyekre nem gondolhat felháborodás nélkül.

Nessi Pál védő intézett ezután kérdéseket a tanuhoz.

— Másnak is elküldötte költeményét?

— Nem.

— Talán felolvasta valakinek?

— Erre nem emlékszem.

— Tudja-e azt a tanu ur, hogy a költeményét már az egész országban szavalják, hogy az a nemzet közkincsévé vált?

— Ezt nem tudom, de az országból többen fordultak hozzám: küldeném el.

Nessi Pál: Miféle intencziók vezették a költemény megírásánál?

Rudnyánszky Gyula: Közvetlen forrása ennek a költeménynek is, mint minden írásomnak egyetlen forrása: a költői ihlet volt. Ez ihletet a Feketesárga c. hazafias versem írására is, melyért szintén hasonló per folyt Papp Zoltán orsz. képviselő, mint a vers elszavalója ellen. Ez vezetett minden hasonló költeményem írásánál. Személyek ellen soha nem írtam, gyűlölet, lázítás, sértés céloim soha nem volt; de azt tartom a hazafias költő egyetlen kötelességének, hogy a mit nemzetének jogai és igazsagai szívében érzést, agyában gondolatot ébresztenek: azt bátran, nyíltan zengje el nemzetének.

A bizonyító eljárást a tanu kihallgatásával befejezték. Ezután 2 kérdést állapított meg a törvényszék, mely két kérdés arról szólt: bűnös e ifj. Móriéz Pál 1) az izgatásban? 2) a királysértésben?

Dr. Bálint Zsigmond kir. alügyész igyekezett a bűnösséget bebizonyítani. Hivatkozott a magyar nemzet híres királyhűségére. Deák Ferencet magasztalta és állította példaképül az esküdtek elé. Majd törvényeink rendelkezéseit ismertette arról, hogy a király szent és sérthetetlen. Végül a költemény egyes kifejezéseit állította az esküdtek elé oly formán, hogy a költemény vérsének nevezi a királyt, ki vijjog a magyar nemzet felett s lecsapraá, mint prédájára, holott a költeményben az áll, hogy:

Mért vijjog hát vérséd

Még most is felettünk?

Dr. Nessi Pál védő beszélt ezután.

Beszéde elején festette az ország lázas állapotát és a szomorú időket, az utóbbi négyszáz év folytonos szenvedéseit felhozta, hogy a koronázás után 33 évig nem volt királysértés, utóbbi időben pedig folyton ily ügyeket tárgyal a bíróság, a mi az idők jele. A költeményre áttérve, azt a hazafias fellángolás gyümölcsének tartja. Az aranybullában megállapított ellentételési jogra (31. §) hivatkozik, melyet vesztegetés útján eltöröltek ugyan, de azért a magyar ember mindig tudja hol van vége a királyhűségnek és hol kezdődik a szolgálalkúság. A vers valószínűs hímnusz a királyhoz, imádság és jogos feljajdulás. Az esküdtek hivatása nem az, hogy a törvény betűjéhez szigorúan ragaszkodjanak, hanem inkább igaz lelkiismeretük szerint ítéljenek. Tartalmas érvekben gazdag beszédét azzal fejezte be, hogy nem lehetséges, hogy magyar ember magyar embert elítéljen, mert magyar hazafi akart lenni. A vádat beigazolván egyáltalában nem látja és felmentő ítéletet kér.

A vádló válasza és a védő viszonzválasza után a törvényszék elnöke (ismételt szünet után) remekül magyarázta az esküdtek hivatását és valóban fenkölt gondolkodással, széleskörű, alapos tudással, jogászai éles elmével és hazafias tüzzel beszélt a szabad gondolatról, a törvény értelméről, a király személyéről és mindarról, ami az esküdteket magas színvonalon tájékoztatta, utba igazította.

Az esküdtek visszavonulván, fél óra múlva

Liszka az esküdtek főnöke kihirdette az esküdtszék igazmondását, mely szerint az esküdtek mind a két kérdésre nemmel feleltek, vagyis ifj. Móriéz Pált nem vétkesnek nyilvánították.

Erre a kir. törvényszék ifj. Móriéz Pált a vád és következményei alól felmentette

A nagy közönség zajosan megéljenzte az ítéletet.

Regénycsarnok.

A tejtésztvér.

Harmadik rész.

(Folytatás.)

Kissé olajbarna arcbőre és tekintetének szándékos fagyos-sága bizonyos világot megvető komolyság kifejezését kölcsönözte fiatal arcának és

igen rövidre nyírott barna haja hullámosan övezte sima homlokát.

Germain, mint volt gárdista-kapitány, nagyon sokat tartott a külső megjelenés kifogástalan voltáta, és így apai büszkeségének nagyon hizelgett fia öltözetének kifogástalan volta és mihelyt kocsiba szálltak, első dolga volt, hogy ebbeli megelégedését ki is fejezze.

Örömmel látom, hogy a Quartir latinben szokásos hanyag modor nem ragadt rád. Mindig attól fétem, hogy hosszú hajjal és sapkával kerülsz haza mint a legtöbb egyetemi hallgató, a kikkel régenre érintkeztem.

— Ch — felelt Savinien oktató hangon, — az régi módi volt. Az megváltozott és mi letettünk a gyerekeskedésről... Legalább én meg a barátaim beláttuk hogy az ember élt akar élni hát külsőleg is korektségre kell törekednie.

— Pompás elvek! Hallottam, hogy ez idén nagyon örülök.

— Igen, ezen a télen alaposan nekifeküdtem a tanulásnak, azért csináltam is magamnak most néhány szabadnapot és azokat a családomnak akarom szentelni.

Tulajdonképen úgy állt a dolog, hogy Saviniennek elfogyott a pénze és tanácsosnak látta, hogy hazajöjjön az atyai házába, hogy kissé rendbeszadjon újra a szénáját.

(folyt. köv.)

Igyatok naponta

bor, vagy tejhez — vagy eograc. vagy gyümölcs nedvhez Rohitschi „Tempel forrás vizet“ s igen frissen pezsgő italt kaptok, melynek hatása nyilvánul jóétvágyban, könnyű emésztésben s a testi rendellenességet megszünteti.

Nagyraktár Magyarország részére:
Hoffmann József

Budapest, Bathory utca 8.

Több rendűbeli
érmekkel kitüntetve!

Alapított 1875. évben.

Egyedüli butorgyár Debrecenben.

SCHVARGZ VILMOŞ

cs. és kir. udvari butorgyáros
és a legújabb szabadalmazott asztalok gyártója.

Üzlethelyiség: Piac-u. 71.

Gyartelep: Szálka-u. 5.

Teljes lakberendezések állandó kiállításon. — Egyszerű, de kitűnő minőségű, saját készítményű butorok, a legfényesebb kivitelig, legolesőbb árban.

Költségvetések, rajzok, mintákkal
készséggel, díjmentesen szolgálok.

